No. 2230 Zaterdag 2 October 1926. 43ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Toekomstcijfers.

Al ongeveer acht jaren behoort de wereldoorlog al weer tot het verleden.

Al zijn gevolgen evenwel zijn nog bij lange na niet tot uiting gekomen. Toch zullen zich straks verschijnselen voordoen, welke van ingrijpenden aard zullen wezen voor de sociaal-economische verhoudingen in Europa.

De oorlog toch, die millioenen personen aan hun gezin onttrok, die honderdduizenden menschenlevens heeft vernietigd, heeft in zijn vierjarigen duur een enormen invloed uitgeoefend op den bevolkingstoestand.

Onder dit opzicht heeft Curaçao, al heel weinig van den oorlog te leiden gehad.

Doch de meeste landen, vooral die in den oorlog betrokken waren, zooveel te meer.

Deze invloed, zal zich eerst omstreeks 1929, dus over een jaar of drie, in scherpen vorm daar in de samenleving gaan afteekenen.

Ongeveer tegen dat jaar zullen zich n.l. de economische en sociale gevolgen doen gevoelen van de groote verliezen der geboortecijfers.

Nu reeds treden ze in vele landen van Europa aan den dag in de aanzienlijke mindere schoolbevolking, welke voor het eerst in 1921 een in het oog vallende daling begon te vertoonen. Tot 1925 is die daling steeds verder voortgeschreden. Een dienaangaande in verschillende Duitsche scholen ingesteld onderzoek bracht aan het licht, dat die daling in 1924 een afmeting had aangenomen tot *bijna de helft* eener normale schoolbevolking.

Daaruit volgt logi[illegible] dat omstreeks 1929, wanneer de kinderen, geboren in het eerste oorlogsjaar een leeftijd zullen hebben bereikt, waarin velen hunner als jeugdige arbeidskrachten zullen optreden, dat tekort in het economische leven op toenemende wijze zal merkbaar worden.

Berekeningen van Duitsche statistici dienaangaande hebben geleerd, dat het aantal arbeidskrachten, wat na 1928, zal zijn uitgevallen, ongeveer het volgende verloop zal vertoonen; voor 1929 ruim 8 percent, voor 1930 al 27 perc., voor 1931 niet minder dan 36 perc., om in in 1932 een topcijfer te bereiken van rond 44 percent. Dan zal weer een geleidelijk toename volgen.

***

Het zal wel geen lang betoog behoeven hoe een dergelijk toestaud straks van invloed zal wezen op de arbeidsverhoudingen in die landen van Europa.

Wij moeten daarbij ook niet vergeten, dát hetgeen het statistisch onderzoek in Duitschland heeft aan het licht gebracht, zich ook, al is het niet overal in den zelfden omvang, zal doen gevoelen in al de andere landen, die rechtstreeks in den wereldoorlog waren betrokken.

Practisch zal dat hierop neerkomen, dat van 1929 af, in tal van staten zich een tekort aan arbeidskrachten zal doen gevoelen, waardoor de huidige werkloosheid in die landen geleidelijk goeddeels zal verdwijnen.

Maar ook zal zulk een toestand er toe leiden, dat uit de landen, die uit de landen, die buiten den oorlog zijn gebleven, een groot aantal arbeidskrachten naar die streken worden getrokken, waar een toenemende vraag naar werknemers zich zal doen gelden.

Dat beteekent ingrijpende veranderingen in het geheel van vraag en aanbod met al de gevolgen, daaraan verbonden.

Maar ook nieuwe verschuivingen ten opzichte van de beschikbare arbeidskrachten voor de verschillende groote takken van bedrijf. 't Is vrijwel zeker, dat de groot-industrie in die periode nog meer dan thans opslorpend zal werken op de arbeidskrachten van het platteland, zoodat de landbouw dan voor een nieuw acuut probleem zal komen te staan.

Bovendien zal dat alles al dadelijk nawerken op het vraagstuk der woningbehoefte.

***

Oppervlakkig beschouwd zou men kunnen zeggen, dat die uitval van zoovele arbeidskrachten als rechtstreeksch gevolg van den wereldoorlog uit een sociaal oogpunt bezien een soort opluchting zal zijn voor menige thans zoo moeilijke kwestie op dit terrein.

Doch men late zich hier door een uiterlijken schijn niet bedriegen. Ook hier geldt het een schijntoestand, even bedriegelijk in haar gevolgen als de kunstmatige bloei van handel en bedrijf in de jaren van den oorlog.

Deze uitval van arbeidskrachten toch is een onnatuurlijk verschijnsel en van voorbijgaanden aard.

Spoedig na 1933 zal weer een normaal aanbod van jeugdige arbeidskrachten optreden.

En met die jaren dringen zich dan nieuwe toestanden op, die reeds thans 'n onderwerp van bestudeering moeten zijn.

Voor de sociologen en vakorganisaties ligt hier een taak, waarvan de behandeling niet mag worden uitgesteld.

Want een goede sociaal-economische politiek eischt, dat we crisistoestanden tijdig kunnen signaleeren en daartegen onze maatregelen nemen.

Zullen omstreeks 1929 zich crisisverschijnselen voordoen in den zin van tekort aan arbeidskrachten in menig land, een jaar of vijf later beginnen zich de eerste teekenen te vertoonen van een crisis in tegengestelden zin.

Daarom zal het zaak zijn, tijdig maatregelen te treffen voor het openen van nieuwe werkgelegenheid en voor nieuwe bronnen van welvaart tegen het tijdstip, dat de nieuwe meer normale periode haar intrede zal doen.

Hier een geleidelijken overgangstoestand scheppen, zal groote inspanning en ernstige studie vragen. Ontzaglijk veel hangt hierbij af, zeg[illegible] *lander*, [illegible]

Dat alleen — de laatste tientallen jaren van economische politiek hebben dat afdoende geleerd — bevat die levenwekkende kracht, welke onmisbaar is voor het vormen van een gezond samenwerkend geheel.

Moge dat door allen, die straks voor de oplossing van nieuwe zoo uiterst belangrijke vraagstukken zullen worden geplaatst, meer en meer worden ingezien. V.

DANKBETUIGING.

De Vereeniging „Suriname"

betuigt haren hartgrondigen dank aan allen, die blijken van belangstelling en deelneming hebben betoond bij haar laatstgehouden feestelijke bijeenkomst op Zaterdagavond 25 September j.l. in 't gebouw „'t Kransje." In 't bijzonder aan de heeren Bestuursleden van den R. K. Volksbond en diens geestelijken adviseur den WelEerwaarden pater VERRIET.

Willemstad 28 Sept. 1926.

Het Bestuur.

Colombia-Petroleumland.

Het heeft zeker velen verwonderd, dat men van Colombia zoo weinig of niets hoorde als olie-producent, terwijl Venezuela, dat vlak aan Colombia grenst en wat de geologische formatie betreft, zoo weinig verschilpunten aanwijst, daarentegen zijn naam als zoodanig reeds voor goed gevestigd heeft.

Doch alleen terrein- en verkeersmoeilijkheden hebben de ontginning zoozeer in den weg gestaan, dat men wanhoopte de eerstvolgende halve eeuw Colombia als producent van petroleum op de wereldmarkt te kunnen introduceeren.

Ontelbare meren, groote moerassen, stijle hooge bergen, streken, die nog nimmer bezocht waren, en dat alles bedekt met ondoordringbaar kreupelhout en oerwoud deden met recht twijfelen aan het met gunstig commercieel gevolg ontwikkelen dezer natuurlijke hulpbronnen.

Immers het geologisch onderzoek van zulke uitgestrekte landstreken, gaat met enorme moeilijkheden gepaard. Het vereischt en verslindt een reuzen-kapitaal en sloopt en ondermijnt menschenlevens, die vallen als offers van malaria en tropische ziekten en totale uitputting.

Op heel verrassende, gemakkelijke, economische en moderne wijze zijn nu in Colombia al deze moeilijkheden opgelost en verdwenen en wel door bij de exploratie van deze landstreken in Colombia gebruik te maken van luchtschepen en de fotographie. Voor zoover wij weten is [illegible] vorm van exploratie, op zulk een uitgebreide schaal voor het eerst in Colombia toegepast.

En met dit werk werd belast de Duitsch-Colombiaansche-Luchtvaartdienst *Scadta*, die reeds 5 jaar lang in dit land zelf een groote ondervinding en practische kennis op dit gebied heeft opgedaan.

Een groote Amerikaansche petroleumonderneming heeft het plan opgevat om door middel van lucht-fotografie een uitgestrektheid van 160.000 H. A. of 650 vierkante mijl in kaart te brengen. Deze terreinen liggen in het dal van de Magdalena-rivier, aan beide zijden van den spoorweg Puerto Wilches-Bucaramanga in het Departement Santander.

De technische afdeeling van de *Scadta* beschikt over de meest moderne uitrusting voor alles wat op lucht-fotografie betrekking heeft, en heeft bovendien in de laatste jaren reeds veel belangrijke opnamen gedaan en heele streken op deze wijze in kaart gebracht.

De fotografische opname van deze 650 vierkank Mijl of 160.000 H. A. vorderen een vliegtijd van ruim 35 uur of 6 tot 10 werkdagen onder gunstige atmosferische omstandigheden.

De complete kaart van dit gebied zal dan er uit zien als een mosaïek of legkaart van 2 á 3000 foto's. Die kaart kan dan in ongeveer 2 maanden voltooid zijn.

Wanneer datzelfde gebied door geologen te voet of per bootje of canoa moest geëxploteerd worden, zou voor datzelfde werk minstens drie jaren vereischt worden, wanneer ten minste door verschillenden expedities tegelijk en onafgebroken zou worden doorgewerkt, zonder nog rekening te houden met ziekten en lichaamsinspanning, met verlies aan menschenlevens en de groote menigte en herhaalde berekeningen, die noodig zijn voor het in kaart brengen van zulk een streek.

— Nog een ander belangrijk succes is reeds verkregen door gebruik te maken van deze luchtvaartdienst, n.l. de voltooiïng van de 500 mijlen lange pijpleiding, die loopt van *Barranca-Bermeja* het hoofdkwartier van de *Tropical Oil Cy* (verwand met de *Standard Oil Cy*) tot aan Cartagena aan de Caraibische Zee.

Wie eenigszins bekend is met de geologische en topografische gesteldheid van het laaggelegen Magdalenadal, kan eenigszins beseffen met welke enorme moeilijkheden en hindernissen men heeft te kampen gehad in de vorm van meren, moerassen, rivieren en zijrivierties en de talooze kronkelingen der rivieren, die vermeden moesten worden of met inachtneming van de grootste voorzorgen moesten overgestoken worden.

Zonder de voordeelen van de talooze hoog uit de lucht genomen foto's zouden maanden lang noodig geweest zijn om den weg te vinden en den juisten weg vast te stellen voor deze pijpleiding.

Door middel van deze luchtfoto's was de beste te volgen weg voor deze buisleiding in precies twee dagen gevonden, terwijl twee weken noodig waren voor de ontwikkeling en bestudeering dezer foto's, voordat men met den aanleg en de werkzaamheden dezer buisleiding kon beginnen. Het werk vlotte zoo goed, dat reeds in Juni ll. deze pijpleiding voltooid en de eerste olie naar Carthagena aan de kust kon verpompt worden.

De voordeelen van deze wijze van exploratie zijn zóó enorm groot en de correcte wijze, waarop de foto-technische afdeeling van de *Scadta* dit werk uitvoert, reeds zoo algemeen bekend, dat het niet te verwonderen is, dat ook andere petroleum-maatschappijen reeds verschillende orders en opdrachten aan de *Scadta* ter uitvoering in handen gaven.

Van de firma EDWARDS, HENRIQUEZ, alhier, agent van de *Scadta*, ontvingen wij twee dezer luchtfoto's, genomen door de Scadta. De eene stelt voor het hoofdkwartier bij Barranca-Bermeja en de tweede een gezicht op Cartagena.

Deze foto's zijn zoo scherp alsof ze in een fotografische atelier zijn genomen. Het is een schitterend resultaat van de foto-technisch afdeeling van de *Scadta* en de beste reclame voor hun werk.

Het Geloof en de Wetenschap beoordeeld door moderne natuurkundigen.

De wetenschappelijke redakteur van het Fransche niet-katholieke dagblad „*Le Figaro*", ROBERT DE FLES, heeft aan de leden der Fransche natuurwetenschappelijke Akademie de volgende vraag gesteld:

Bestaat naar uwe meening een tegenspraak tusschen de natuurwetenschap en den godsdienst?

Dit is wel een der brandendste vraagstukken. Van zekere zijde wordt altijd de beschouwing voorop gezet en in alle toonaarden herhaald, als zou het godsdienstige geloof met de resultaten en den geest der moderne natuurkunde geheel onvereenigbaar zijn. Vooral den halfontwikkelden wordt dit met alle middelen der moderne propaganda, in de partijpers en in de volksvergaderingen ingeprent. Dan wordt godsdienst en kerk, met geen anderen naam dan met dien van *obscurantisme, gewetensdwang, priesterheerschappij* aangeduid en daarmede denkt men dan het pleit gewonnen te hebben. En waar de radikalen aan het roer komen, haasten zij zich het ongeloof, in naam der „wetenschap" zelfs, op de volksscholen in te voeren. Wat echter het standpunt der wetenschap in de werkelijkheid is, dat staat toch zonder twijfel duizendmaal eerder aan de groote lichten der natuurwetenschap zelf te beoordeelen, dan aan de partijleiders.

Bij de bedoelde rondvraag komt tevens nog in aanmerking, dat de Fransche Academie voor Wetenschap een buitengewoon beteekenisvol wetenschappelijk lichaam is.

Vele der ondervraagde geleerden genieten een wereldvermaardheid en zijn uitvinders en vorschers met vooraanstaande verdiensten. Het zijn wiskundigen, astronomen, geologen, biologen, physiologen, scheikundigen, physici, zoölogen en botanici van een onbetwist internationale beteekenis. Hun standpunt in dezen moet derhalve bijzonder veel gewicht in de schaal leggen.

Hoe hebben zij nu de vragen beantwoord? Hunne antwoorden klinken als een geestdriftige verdediging van den godsdienst en zijn voor het moderne ongeloof der kleine geesten, der schreeuwers van obscurantisme enz. en predikers van het „wetenschappelijk" atheïsme werkelijk vernietigend.

Bij de ondervraagden was er *geen een*, die tusschen de natuurwetenschap en den godsdienst *een tegenspraak* had kunnen ontdekken. *Allen*, maar dan ook *allen* verklaren, dat de natuurwetenschap zeer goed met den godsdisnst kan samengaan. Velen beroepen zich daarbij op de beroemdste namen onder de natuurvorschers van den lateren tijd, zooals Pascal, Ampère, Cauchy, Biot, Faraday, Lord Kelvin. Hermite, Pasteur. Zij vragen hoe men dat nu nog kan betwijfelen en zetten ondubbelzinnig uiteen, dat de grootste geleerden en vorschers, gelijk de genoemden, beslist aan een God geloofden en ijverige christenen waren.

„De tegenspraak tusschen godsdienst en wetenschap", zoo voert b.v. LE CHATELIER, prof. in de chemie en de metallurgie aan de Sorbonne te Parijs aan, „wordt in de moderne litteratuur slechts door menschen beweerd, die geen geleerden, maar hoogstens halfontwikkelden zijn en in de meeste gevallen zelfs door dezulken, wien elke natuurwetenschappelijke onwikkeling geheel vreemd is."

„Een niet-samengaan van wetenschap en geloof bestaat slechts in de hoofden van diegenen, die dit graag zouden wenschen", verklaart de botanicus LECOMTE, prof. aan het natuurwetenschappelijke Museum. Een andere prof. aan de Sorbonne, in de wiskunde en astronomie, meent: „Een tegenspraak tusschen geloof en wetenschap vermag ik in het geheel niet te vatten. Integendeel, ik geloof dat de

geest der wetenschap den geest van het geloof bevordert." In denzelfden geest spreekt een groot aantal anderen.

De meesten voeren verder aan, dat de wetenschap den godsdienst in het geheel niet in den weg kan staan, daar beiden zich in geheel verschillende sfeeren van het geestesleven bewegen. Het natuuronderzoek heeft haar grenzen en juist daar vangt dan de arbeid der godsdienstwijsgeeren aan. Beiden vullen elkander aan, doch behoeven elkander in het geheel niet tegen te spreken. De geoloog DE LAUNAY wijst uitdrukkelijk de onmogelijkheid van het wonder af: „Men hoort vaak zeggen, dat het begrip van het wonder onvereenigbaar is met de wetenschap, terwijl het van elke religie onafscheidelijk is. Men wil dus, nochtans zonder bewijs, beweren, dat alles wat geschiedt eene voorafgaande, natuurlijke oorzaak heeft. Uit dit onbewezen en onbewijsbare postulaat wordt dan de slotsom getrokken, dat elke godsdienst onwetenschappelijk is. Wie ziet hier niet de vooringenomenheid, de vicieuse cirkel?"

Zeer geestig bemerkt de electrophysicus BLONDEL: „Gelijk de meeste vooroordeelen, zoo wordt ook den zin der onvereenigbaarheid van den godsdienst en de wetenschap het eerste oogenblik aangenomen door de groote massa en vervolgens laat degene, die hem het eerst uitgesproken had, hem geheel vallen. Wie gelooft dan heden aan de almacht der natuurwetenschap? Zeer weinigen onder de mannen der wetenschap.

„De wetenschap heeft nieuwe uitzichten geopend, maar ook nieuwe moeilijkheden gevonden. Ze is veel meer tot een school van deemoed, dan van hoogmoed geworden", zegt GEORGES CLAUDE, een der beroemdste geleerden van Frankrijk.

„De geologie" schrijft de Universiteitsprofessor en geoloog BARROIS, „heeft tot heden niets anders te berde kunnen brengen, dan de populairmaking van het klassieke bewijs voor het Godsbestaan." Een ander geleerde in diens tak van wetenschap, Termier, hoofdinspecteur van den Franschen mijnbouw, merkt op: „Slechts halfontwikkelde menschen kunnen heden nog de meening toegedaan zijn, als zou de natuurwetenschap den godsdienst kunnen vervangen. Juist de wetenschap opent ruimte, welke slechts de godsdienstige wereldbeschouwing vermag te overbruggen."

Velen brengen de ontoereikendheid der natuurwetenschap om een moraal te grondvesten naar voren. „Indien er geen God was, verloor de zedelijke plicht haar grondslag," zegt CLAUDE. Le Chatelier meent, dat het sterkste bewijs voor de noodzakelijkheid van den godsdienst. zijn weldadigen invloed op het zedelijke leven is en hij beroept zich daarbij op CARNOT, den grondvester der moderne thermodynamiek.

Verschillende der ondervraagde geleerden verklaarden rondweg, dat zij vroeger zelf ongeloovig geweest waren, doch zich juist door een voortgezette studie en verdieping in de wereldvraagstukken wederom naar den godsdienst hadden gewend.

Zeer leerrijk is wat CHARLES MOREAU in zijn antwoord vertelt: „Om op uw vraag te antwoorden heb ik mij in allen eenvoud in mijn eigen innerlijk verdiept, mijzelf in het verleden en in het tegenwoordige nagegaan en ik geef u wat ik aldus gevonden heb.

„Dat de wetenschap tegenover den godsdienst staan zou, heb ik wellicht vroeger eens, in mijn jeugd. geloofd.

„Als een jongen vol begeerte naar wijsheid wierp ik mij zeer vroeg met bewondering en fanatieke begeestering in de armen der wetenschap. In weinige jaren had ik mij een tamelijk vèr reikende kennis eigen gemaakt. En door mijn veroveringen verblind, geloofde ik vast, dat de wetenschap alleen alle vragen van het menschelijke leven kon oplossen en dat niets, noch den oorsprong van het leven. noch het wezen en het doel der dingen buiten haar bereik lag. Ik was toen wellicht een materialist en leefde in de overtuiging, dat de Godheid en de onsterfelijkheid der ziel begrippen waren, die zich voor de „armen van geest", eigenden en uit welker band zich de waarachtig vrije geesten hadden los te maken.

Ik wist zeker veel, maar ik wist de dingen slechts, het was een weten zonder diepte.

„Later had ik behoefte de dingen dieper te aanschouwen. Eerst toen, in het zoeken, naar het onbekende. kwam ik meer en meer tot het inzicht, dat de dingen dan toch bedaidend ingewikkelder waren, dan ik ze mij met de naieviteit van een 25-jarige had voorgesteld.

„Ik beschouwde het heelal en overal stiet ik op het begrip van het oneindige! . . Men kan rekenen en zoeken, beschouwen en afwegen, erkennen en droomen, men mag er zich tegen verzetten, overal dringt zich aan een oprecht zoekende het bovenaardsche Wezen, God, op, de Oneindige, de Almachtige en Alwijze. Zoo kwam ik van ongeloof tot Godsgeloof! Eerst had ik geloofd, dat wetenschap en godsdienst met elkander onvereenigbaar waren: hoe verder ik echter in de kennis voortschreed, des te meer werd ik gewaar dat de waarachtig zoekende een deemoedige en onwetende zijn moest en verdween aldus de opvatting der onvereenigbaarheid van geloof en wetenschap, hetgeen thans in mij niet meer dan een bloote herinnering is."

Ten overstaan van deze heerlijke getuigenissen van zulke vooraanstaande groote mannen der moderne wetenschap moet men zich werkelijk afvragen: met welk recht gaan de apostelen van het ongeloof voort, om in naam der wetenschap tegen den godsdienst te strijden? Kan men nu verwachten, dat ze hun hetze tegen het geloof en den godsdienst zullen staken? Neen, zij zullen het waarschijnlijk wel niet doen. Zij zullen zelfs de resultaten van deze enquete verzwijgen en verder over de „wetenschap" van het ongeloof redeneeren.

Bond der Surinamers.

Vorige week ontvingen we een beleefde uitnoodiging tot bijwoning van een feestavond op Zaterdag 25 Sept. in het KRANSJE ter *„waardeering van de zedelijke verklaring."*

Wij moeten eerlijk bekennen, dat we van dat laatste niet terstond de beteekenis konden snappen. Maar eindelijk kwamen we er toch achter, dat de Bond der Surinamers alhier op een feestelijke wijze het feit wilde gedenken, dat hun Vereeniging door het Gouvernement alhier als *zedelijk lichaam* erkend was en daarmee rechtspersoonlijkheid had verkrégen of nog eenvoudiger gezegd, dat de statuten der Ver. door het Gt. waren goedgekeurd.

Wij danken voor de hoffelijke uitnoodiging tot deze vergadering en betuigen onzen spijt, dat we deze niet persoonlijk konden bijwonen.

Er zijn tegenwoordig zeker 3 á 400 Surinamers op ons eiland, voor het grootste gedeelte bij de C. P. I. M. en bij de C. S. M. werkzaam. Velen zijn getrouwd en wonen hier met vrouw en kinderen. Anderen, nog vrijgezellen, wonen meestal in grooten getale bijeen, zoodat er wel reden bestond, om deze Surinamers in één bond bijeen te brengen.

Op dezen feestavond had de C. P. I. M. zich door den terreinchef HULSWIT laten vertegenwoordigen. Ook het Bestuur van de Cur. R. K. Volksbond met den adviseur was aanwezig.

De Voorzitter en Oprichter dezer Vereeniging, de Heer HENSSEN, opende de vergadering, zette de redenen uiteen, die aanleiding gaven tot oprichting van deze Vereeniging, in samenwerking met zijn collega's de Heeren BRAAM en JANSEN.

Het motto der vereeniging *„Eerst plichten, dan rechten"* heeft onze volle sympathie. Dat is zeker de ware weg, waarlangs de Surinamers zich hier de sympathie van hun werkgevers en der geheele bevolking zullen veroveren.

Als tweede spreker trad de Heer L. BRAAF op, die een keurige rede hield, het nut van het vereenigingsleven uiteenzette en daarbij tal van kerngezonde gedachten naar voren bracht, die werkelijk de volle aandacht verdienden en die wij hopen, dat door de leden trouw in praktijk zullen gebracht worden.

Spreker zette verder uiteen: dat voor de leden noodig is *Volksontwikkeling.* Immers „Volksontwikkeling is Volkswelvaart", en beriep zich hierbij op het gezag van Dr. Hitze en Prof. Mr. Aalberse, den bekenden Socioloog en oud-minister van Arbeid, en die deze volksontwikkeling noodig acht 1o in het belang van de sociale hervorming 2o voor ons staatkundig leven, 3o in het belang van de volkswelvaart in het algemeen en 4o voor godsdienst en zedelijkheid.

Door gepaste middelen zal de Ver. trachten deze volksontwikkeling onder hare leden trachten te bevorderen.

Een derde factor is natuurlijk ook de geregeld betaalde contributie, omdat een Ver. zonder financiën tot niets in staat is.

Ten slotte wekte Spr. nog eens de leden met klem op tot nauwgezette plichtsbetrachting, omdat dit de eenige weg is tot verkrijging van rechten. Zonder plichtsbetrachting vervalt men tot anarchie.

Nog trok onze bijzondere opmerkzaamheid wat een der sprekers, de Heer J. SPRANG. den aanwezigen voor oogen hield. Hij stelde de vraag: *Hoedanig de Surinamers hier bij de autoriteiten bekend staan?*

Uit zijn persoonlijke waarnemingen meende hij deze vraag aldus te kunnen beantwoorden. Sommigen als zeer slecht. anderen als zeer goed. Hij gaf voorbeelden van beide gevallen, Spreker vroeg of de zee hen bij het oversteken misschien de beschaving ontroofd heeft, die zij van huis uit hebben meegekregen, zoodat alleen het skelet van beschaving hier met hen is aangeland.

Laten wij toch steeds ware beschaving toonen, ook in die gevallen. waarin het recht aan onze zijde is, opdat de tegenpartij leere, wat beschaving is en dat wij die genoten hebben, Denkt steeds wat ge spreekt, en overweegt wel wat ge zegt en laat uw daden getuigen van een beschaafde en verstandelijke distinctie.

Denkt verder *eerst* aan uw *plicht* en zoekt dan uw *recht.*

Nog tal van andere sprekers voerde het woord, alles aangenaam afgewisseld door eenige muzieknummers, uitgevoerd door hun eigen muziekkorps, en eenige zangstukken.

Er heerschte een opgewekte stemming, die na afloop van het officieel en meer ernstig gedeelte, tot nog grooter vroolijkheid overging bij den dans die tot één uur voortduurde.

Wij wenschen de nieuwe Vereeniging *Suriname* van harte toe, dat zij tot grooten bloei kome, en veel tot stand brenge tot nut van hare leden, en dat dezen op hun beurt. den weg zullen bewandelen, die op dezen avond door de sprekers zoo duidelijk voor hen is afgebakend.

Berichten uit de Kolonie.

Brand op de Isla.

Herhaalde malen is er in den laatste tijd reeds brand uitgebroken op de Isla. Eigenlijk, waar zóóveel materiaal, het meest brandbare wat men bedenken kan, is opgehoopt en dagelijks verwerkt wordt boven groote vuurovens, moet men zich nog meer verwonderen, dat zulke branden niet dagelijks plaats grijpen. en nog meer hoe zulk een petroleumraffinaderij zonder brand eigenlijk wel bestaanbaar is,

Vorige week Vrijdagavond 9 uur is wel de hevigste brand geweest die tot nu op de Isla heeft plaats gehad en het heeft tot half 11 uur geduurd eer de brand gebluscht was.

Op den berg van Otrabanda en Scharloo en op vele plaatsen in de buitendistricten hebben honderden personen al dien tijd naar dit angstwekkend schouwspel staan kijken.

Deze keer is de petroleumbrand ook overgeslagen naar de goulet *Frisia* van de *Curaçao Trading Cy*, die bezig met grintlossen, aan den steiger aldaar gemeerd lag. De *Frisia* kon niet van die plaats wegkomen. omdat de zware ijzeren grijper, waarmede de grint uit het ruim van het schip wordt geschept, aan dek lag en met de installatie aan den wal verbonden zat. Masten, zeilen, kombuis, en een gedeelte van het dek, zijn verbrand en vertegenwoordigen een groote schadepost. Deze brand van de *Frisia* komt vooral hierom ook zeer ongelegen, omdat deze goulet bestemd was om na afloop der orkaansmaanden naar Cuba te gaan om het overschot van de achtergebleven arbeiders onzer eilanden van daar terug te halen,

De reden, dat in den laatste tijd op de Isla veel meer branden voorkomen dan vroeger, is gelegen in de nieuwe moderne kraak-methode van olieraffinaderij die sinds een jaar ongeveer hier toegepast wordt.

Dit raffinagesysteem werkt onder zeer hoogen atmosferischen druk en bij een geweldige hitte. Het gevolg daarvan is, dat het staal der buizen enz. van deze installatie zeer veel te lijden heeft en spoedig doorgebrand is. Wanneer er nu een lekkage ontstaat in die pijpen en of een buisleiding doorbrandt, stort zich die olie met alle vluchtige dampen en gassen onder hoogen druk in den vuurgloed der ovens en heeft men den felsten brand die men zich denken kan, die met elke minuut steeds grooter uitbreiding krijgt. Met *stoom* tracht men het vuur in de ovens te dooven en met [illegible] tracht men den brand van de olie te blusschen. Bij de uitstekende organisatie van de brandweer der Isla, die alleen door technici bediend wordt, heeft men tot nu toe elken brand weten te bedwingen. Zooals wij vernemen. zal een der „plants" waarvan het staal en de constructie niet bestand blijkt tegen de geweldige hitte en den hoogen druk, binnenkort gesloopt en door een geheel nieuwe vervangen worden.

Welkom.

Met het SS. *Amsterdam* van de *Pacific*-lijn is DR. PH. DE HASETH MÖLLER weer van zijn reis naar Holland vorige week Vrijdag hier teruggekeerd.

Vaarwel.

Met het SS. *Oranje Nassau* is DR. P. H. VAN DER HOOG, Directeur van den Openb. Gezondheidsdienst alhier, op eigen verzoek eervol ontslagen, wederom naar Holland vertrokken.

Schandelijk.

Dinsdagmorgen is op het Rif het lijkje gevonden van een pasgeboren kind gewikkeld in een stuk zakkengoed. Het moet daar reeds een paar dagen gelegen hebben, want het was reeds door bederf aangetast. Het hoofd van het kind was verbrijzeld.

Verder heeft de Justitie de zaak in onderzoek.

„Mabel Marguerita."

De bemanning van de Goulet *„Mabel Marguerita"*, die op *Klein Curaçao* verongelukte, is Woensdag met het SS. *Waldhaut Horn* naar Trinidad vertrokken. Deze bark was van Barbados afkomstig.

Aangereden.

Zondag namiddag is in het Gasthuis een Engelsch jongetje van ± 8 jaar bewusteloos binnengebracht, dat door een auto was aangereden.

Het kind had wonden aan de beenen en het hoofd opgeloopen. Vijf dagen is het kind bewusteloos gebleven.

Petroleum.

In *El Nuevo Diario* van Carácas van 18 September lazen we 't bericht, dat uit Coro meldde, dat te Urumaco, op 90 K.M. afstand van Coro, in den staat Falcon, een petroleumbron was aangeboord.

De olie spoot tot 35 M. hoog en met zooveel kracht, dat de buizen en het boorapparaat vernield werden. De hoeveelheid der productie kon nog niet vastgesteld worden.

De kwaliteit van de olie werd als buitengewoon gunstig geroemd.

Van welke Petroleum Company deze bron is, vonden we evenmin vermeld.

Regen.

Zondagnacht is er een zwaar onweer over de Playa van Bonaire losgebarsten, dat werkelijk een noodweer was, en iedereen met schrik en angst vervulde. Op de Playa viel dien nacht 40 m.M., op Rincon 13 m.M., op Curaçao niets.

Ook op Aruba heeft het alleen op Sabanet wat geregend. Andere plaatsen niets. Vandaar nog veel zieken op Aruba, vooral van scorbut.

In dank ontvangen.

Van de firma S. E. L. MADURO & SONS een nieuwe tijdtafel van de booten van de *Red-D-line.*

— van den Heer D. GARDOZE alhier een maandkalender voor het jaar 1927, reclame voor de *F. S. Carr Company* te Boston, Mass, U. S. A,

F 1.500.000 voor het Koloniaal Instituut.

DR. H. F. HUBRECHT heeft aan het Koloniaal Instituut te Amsterdam, gelegateerd een bedrag van ongeveer f 1.500.000.

Reeds bij zijn leven schonk de heer HUBRECHT aan het Instituut, dat zijn groote sympathie had, tweemaal een som van een half millioen en eens een bedrag van twee ton, welke gelden bestemd waren voor den verderen afbouw en voor de completeering.

De orkaan in Florida.

Het heeft al meermalen onze aandacht getrokken, dat onze Fransche Kabel, die toch overal vertakt is op onze Antillen en West-Indie ons beter op de hoogte houdt van wat heel ver weg dan wat dicht in onze nabijheid ligt, beter over allerlei beuzelingen en onbeduidendheden dan over geweldige gebeurtenissen en catastrophen. Een voorbeeld uit de laatste dagen. Over de tennis- en boxerkampioenen, over zwemmers en zwemsters die bij den overtocht over het Kanaal slaagden of mislukten enz, enz worden we tot in de puntjes ingelicht.

Maar terwijl geheel Florida door een orkaan vrijwel verwoest schijnt, krijgen we slechts eenige summiere berichten.

Florida, door de Amerikanen het aardsche Paradijs genoemd, waar door hen ten koste van schatten gelds de weelderigste badplaatsen der wereld zijn aangelegd, Florida is verwoest. De orkaan, komend van de Bahama eilanden, heeft alle steden vernield. De schade beloopt tot 5 a 600 millioen dollars. Men spreekt van 5 tot 600 dooden, 5000 gewonden, waaronder 1000 zwaar gewonden. Men vreest zelfs voor pestziekten.

De Kruiser „Sumatra".

Deze kruiser is uit Holland vertrokken en reeds op de Azoren aangekomen. Doch het duurt nog een tijdje, eer hij hier komt, want hij gaat eerst naar NewYork, dan naar Tampico en Habana. Eerst 11 November kan hij hier verwacht worden. Er is een filmoperateur aan boord met 21.000 meter blanco film. Wij verwachten dat hij van onze haven, ons stadsverkeer, de buitendistricten en vooral van de Isla een prachtfilm zal opnemen.

Het werk van Colijn.

De begrooting van Holland, die voor een paar jaar geleden nog een tekort van 150 millioen gld aanwees, dat destijds door Minister Colijn ten koste van tal van geforceerde bezuinigingen geheel werd ingekrompen, vertoont nu reeds een overschot van 8.3 millioen, zoodat reeds aan verlaging van belasting kan gedacht worden.

Officieele Berichten.

De heer C. Tijmons is benoemd tot loods te Willemstad en aan de Caracasbaai op Curaçao,

Angeline Provence is tijdelijk benoemd tot inwonende verpleegster in de polikliniek op Mundo Nobo.

Aan den hulpvuurtorenwachter op Malmok, Bonaire, Vesuvius Adoptie, is wegens ziekte nog veertien dagen vrijstelling van dienst verleend en John Neuman is gedurende dien tijd verder belast met de werkzaamheden van hulpvuurtorenwachter op Malmok.

Arturo Da Costa Gomez en Arquimedes Enrique de Jongh zijn benoemd tot tijdelijke agenten van politie 2e klasse.

De heer M. Rosema, monteur bij den post voor draadlooze telegrafie alhier is in activiteit hersteld en de heeren D. Molenkamp, Hoofd van genoemde post en J. W. P. Peiliker. seiner, zijn eervol ontheven van de verdere waarneming van de werkzaamheden van den monteur M. Rosema voornoemd.

Spaar- en Beleenbank.

De Heer H. J. Cohen Henriquez is als Voorzitter der S. & B. Bank herkozen. Het bestuur bestaat uit de Heeren: E. S. C. de Veer Abrahamz, Jos. M. J. Ellis, Jossy C. Henriquez, C. H. Jonckheer Wz, P. Th. Krafft, R. S. de Lannoy, J. M. Maal, en S. M. L. Maduro. De Heer R. S. de Lannoy werd gekozen als vice-voorzitter.

Er is in 4013 inlagen bijna 200 duizend gld belegd en in 3478 keeren ruim 169 duizend gld. teruggehaald.

Er werd een dividend van 40 fl. per aandeel uitgekeerd en 2.882 fl. op extra-reservefonds overgebracht.

In den loop van het jaar nam de Heer de Veer Abrahamsz ontslag als lid van het Bestuur, welke plaats werd aangevuld door den Heer J. H. Perret Gentil.

ALLERLEI.

De Egyptische Handelskamer en de schoolbroeders.

Een schitterend getuigenis voor de gelukkige resultaten van den arbeid der Katholieke schoolbroeders op het gebied van opvoeding en onderwijs werd dezer dagen in de Egyptische Handelskamer te Caïro afgelegd.

De voorzitter, Piot-Bey, verklaarde namelijk, onder den bijval der aanwezigen, dat de meeste Egyptische ministers en staatslieden op de scholen der Broeders gevormd werden, omdat aan deze scholen om haar onbetwiste degelijkheid verre boven andere de voorkeur wordt gegeven. Het lyceum te Alexandrië telt 1200 studenten, dat te Caïro zelfs 1400. Piot-Bey betreurde het, dat de Broeders niet voldoende leerkrachten beschikbaar konden stellen. Deze wenk van den Mohammedaan was aan de Fransche regeering gericht, die met haar den congregaties vijandige wetgeving den groei ook van deze onderwijscongregatie sterk belemmert.

De Severn-tunnel.

In het jaar 1873 werd door de *„Great Western Railway Company"* een begin gemaakt met het boren van een tunnel onder door de rivier de Severn. Dit werk was ongeveer in 1885 voltooid.

Het doel, dat met dezen tunnel beoogd werd, was een verkorte en directe verbinding tusschen het zuiden van Engeland en het zuiden van Wales. Deze tunnel loopt onder een rivierbreedte van drie en een halven kilometer, maar de tunnel zelf is zeven kilometer lang, verder zijn de spoorlijnen, die de tunnel ter weerszijden aan het spoorwegnet verbinden, te zamen vier kilometers lang, zoodat de geheele lijn, inclusief de tunnel, een lengte van 11 K.M. heeft.

Het laagste gedeelte van den tunnel bevindt zich onder het laagste gedeelte van de rivierbedding, waar men bij laag water een diepte van zestig en bij hoog water van 100 voet vindt. Hier bedraagt de dikte van de rotslaag boven de tunnel 45 voet; op de dunste plaats bedraagt deze dikte nog altijd dertig voet.

Het werk is niet zonder tegenspoed voortgezet; voortdurend had men grooten last van het water dat steeds door de steenmassa heendrong. Zoo stond het werk o.a. in het jaar 1879 gedurende eenige maanden stil, doordien de toevloed van water het verblijf in de tunnel, althans om er te boren, onmogelijk maakte. Dergelijke ongevallen hadden meer plaats, en er werden niet minder dan 19000 gallons water (ongeveer acht-en-zestig kubieke meters) per minuut uit den tunnel gepompt. Maar men was geheel en al op het wegpompen van een dergelijke hoeveelheid ingericht en wanneer alle pompen tegelijk werkten, kon bijna twee honderd kubieke meters water per minuut verwijderd worden. De tunnel is dadelijk aangelegd voor dubbel spoor en is over zijn geheele lengte met vlakke steenen in Portlandcement gevoerd.

Het geheele werk geschiedde onder het oppertoezicht van Sir John Hawkshaw, ook in Nederland wel bekend door het werkzaam aandeel, dat hij bij het tot stand komen van het Noorzeekanaal had.

—Nu wij toch over tunnels spreken, kunnen wij meteen melding maken van de merkwaardige ontdekking voor ongeveer 40 jaar door den gouverneur van het eiland Samos gedaan. Deze ambtenaar ontdekte namelijk op het door hem bestuurde eiland een tunnel die vijf duizend voet lang en minstens negen eeuwen vóór onze jaartelling geboord is. Reeds Herodotus maakt van deze tunnel melding, welke dienen moest om de oude zeehaven van drinkwater te voorzien. De toestand waarin zich deze tunnel bevond, was nog uitstekend en men vindt er waterbuizen in, die een middellijn van ongeveer vijf-en-twintig centimeter hebben. Deze buizen zijn aan het boveneinde van een opening voorzien, waardoor men ze gemakkelijk kan reinigen.

De tunnel is niet geheel en al recht maar in het midden eenigszins gebogen; dit behoeft ons evenwel niet te verbazen, daar de oude ingenieurs niet over zulke nauwkeurige meetinstrumenten beschikten als die welke in den tegenwoordigen tijd ten dienste van de mannen van het vak staan.

Londen de grootste haven der wereld.

Binnenkort zal worden begonnen met de uitvoering van de ontworpen verbeteringen der Londensche havens, welke deze, wanneer het werk voltooid is, binnen drie of vier jaar tot de grootste der wereld zullen maken. De kosten van het werk zullen ongeveer vier millioen pd.st. bedragen en een contract voor de uitvoering van het gedeelte met betrekking tot de havens van Tilbury, ten bedrage van 2½ millioen pd. st., zal binnen enkele dagen worden geteekend.

Een belangrijk onderdeel van het werk zal zijn het bouwen van een drijvende landingskade voor passagiers te Tilbury, waar de grootste Oceaanschepen zullen kunnen aanleggen, alsmede het bouwen van een toegangssluis ter grootte van 1000 voet en van een droogdok, eveneens van 1000 voet, nabij de kade, zoodat de schepen rechtstreeks het dok kunnen binnen varen.

Het tehuis voor verarmde millionairs.

Voorloopig bestaat het nog alleen maar in Amerika. In den vorm van een rijk gebouw in een der voornaamste straten van New-York. Aan den ingang leest men de eenvoudige woorden: *„Andrew Freedman Home."* Maar de inwoners zijn merkwaardige menschen: verarmde millionairs.

Nu denke men niet, dat de eerste de beste verarmde millionair daar maar onderdak vindt. Neen, zij die aanvragen in het huis te worden opgenomen, moeten bewijzen dat ze eens millionnair zijn geweest, dat zij later hun millioenen verloren hebben, dat ze ouder zijn dan 60 jaar en dat zij van „standing" zijn. O. W. millionairs en spelers, die af en toe eens een millioen hadden, maken dus geen kans. Op geslacht, ras en geloof wordt echter niet gelet.

De inrichting van het huis beantwoordt aan geraffineerde eischen. Voor alle comfort is gezorgd. Er zijn biljardkamers, bibliotheken, radio-ontvangers. Ook is er een daktuin. De inrichting wordt gedreven als een luxe-hotel, en de bezoeker krijgt eerder den indruk van een club der „upper ten thousand" dan van een oudeliedengesticht. Aan tafel: Fransch porcelein, zilveren couverts, damasten tafellakens en servetten. Bediening prima. De 48 slaapkamers zijn artistiek gemeubeld.

Op het oogenblik wonen in dit eigenaardige huis dertig menschen; zes ongehuwde dames, zes ongehuwde heeren, negen echtparen. Hun allen stond tot voor korten tijd nog een levenseinde in het armhuis te wachten. Zij waren de eerste gelukkige bewoners van het huis onder duizenden, die zich hadden aangemeld.

BUITENLAND.

AMERIKA.

R. G. Saunders, de manager van de *Illinois Bankers Association*, heeft dezer dagen in het openbaar de verklaring afgelegd, dat in den loop van 1924 aan de banken in de Ver. Staten voor een bedrag van $ 3.620. millioen aan schade is toegebracht door misdadigers, falsarissen en oplichters.

Dat is zelfs nog $ 42. millioen meer dan het totale inkomen van de Amerikaansche republiek, en het beteekent een vermeerdering van 1200 % vergeleken bij 35 jaar geleden.

Saunders is dan ook van oordeel dat het tegenwoordig op het gebied van diefstal, berooving en oplichting ten nadeele van de banken in de Ver. Staten dermate de spuigaten uitloopt dat er van hoogerhand ingegrepen moet worden. Het den kop indrukken van de misdaad is het belangrijkste vraagstuk, dat de Ver. Staten thans zullen hebben op te lossen.

Gevaarlijke drooglegglngsijver.

Groote verontwaardiging is in Amerika gewekt door het plan der autoriteiten om allen drinkbaren alcohol met gemethyleerde spiritus te vermengen, teneinde zoodoende naleving der prohibitie-bepalingen te forceeren.

Een dergelijke maatregel wordt als „koelbloedige moord" gekwalificeerd,

Bekend is, dat scheikundigen, in dienst der regeering staande, bezig zijn, proeven te nemen met verschillende doodelijke vergiften, die, eenmaal met alcohol gemengd, daaruit niet verwijderd kunnen worden.

Men verwijt de regeering, dat zij heel goed weet, dat veel vergiftigde alcohol den weg zal vinden naar smokkelhandelaars en zoodoende vele sterfgevallen, algeheele blindheid of permanente invaliditeit tengevolge zal hebben voor duizenden menschen.

Een dergelijke methode om de prohibitiewet te doen naleven is uitermate onpopulair en heeft heftige protesten uitgelokt.

De deelname van het Internationaal Eucharistisch Congres te Chicago.

Het Congresbureau van het Internationaal Eucharistisch Congres te Chicago geeft het volgende met de grootst mogelijke nauwkeurigheid gecontroleerde cijfers over de deelname aan het congres:

17 Juni, feestelijke ontvangst van den kardinaal-legaat: 250.000 deelnemers; 18 Juni ontvangst ten stadhuize; 25,000 deelnemers; 19 Juni: andermaal met ontvangst in stad gehoord, 20 Juni evenzoovele H. Communies uitgereikt, denzelfden dag opening van het congres met 25.000 deelnemers en aanbiddingsuur met rond 750.000 deelnemers; 21 Juni, kinderdag, 507.000 deelnemers, 22 Juni vrouwendag 225.000 deelnemensters; 22 Juni nachtelijke aanbidding voor de mannen 200.000 deelnemers; denzelfden dag school en onderwijs, 185.000 deelnemers, 24 Juni, plechtige slotprocessie, 800.000 deelnemers. De kerkelijke kunsttentoonstelling werd door 1.250.000 personen bezocht. Het aantal bezoekers der sectievergaderingen kan op rond 100.000 worden gesteld. De kerkelijke hierarchie was tegenwoordig door 12 kardinalen, 57 aartsbisschoppen, 265 bisschoppen, 17 gemijterde abten, 3 apostolische delegaten, 800 monseigneurs en rond 5000 priesters, Voor de sectievergaderingen waren 32 lokalen noodig.

FRANKRIJK.

Hoeveel ministers de republiek verslijt.

Het is interessant eens in de Ministerstatistiek van de modelrepubliek Frankrijk te kijken. Sinds 9 Sept. 1870 had Frankrijk slechts 74 politieke crisissen en elk daarvan was voor de derde Republiek met een ministercrisis verbonden. Dat maakt in 55 jaren 74 nieuwe ministerpresidenten. Daarbij komen voor dit tijdperk 861 ministers en 272 onderstaatssecretarissen hetgeen tezamen het sommetje van 1133 ministers uitmaakt! Onder die 1133 ministers zijn er, die slechts drie dagen; anderen die slechts twee dagen en verschillenden, gelijk Herriot c.s. die slechts 36 uur minister waren.

Zes priesters voor 300 kerken en driehonderdduizend katholieken.

In 1922 reeds hadden de radikalen in Yucatan (Mexico), een staat van 300.000 katholieken met 300 kerken en 111 priesters, het getal der toelaatbare zielzorgers tot op 6 gereduceerd. De staat Tabasco blijft hardnekkig bij zijn onzinnigen eisch, dat elke priester in dezen staat getrouwd moet zijn. Tengevolge hiervan is er in dezen staat sinds drie jaren geen enkelen katholieken zielzorger meer.

—Men vraagt zich verwonderd af: hoe kunnen zich nu de 15 millioen katholieken van Mexico dergelijke gewelddaden laten welgevallen?

Het antwoord is eenvoudig: Omdat het openbare leven van Mexico in zoodanige demagogie vervallen is, dat de verkiezingen in het geheel geen uitdrukking van den volkswil zijn; en omdat het voor fatsoenlijke menschen practisch onmogelijk is in het politieke leven van het land waar ook een stem te krijgen.

Weliswaar beweerde president Calles, dat de laatste verkiezingen in den volsten vrede, gelijk nog nooit voorheen in de geschiedenis van Mexico, verloopen waren, maar de zeer goed ingelichte *Correspondence News Service* in Washington stelt intusschen vast, dat bij de laatste verkiezingen minstens 25 menschen vermoord werden. Slechts een door rechtschapen en intelligente lieden geleide contrarevolutie kan in Mexico opnieuw orde scheppen.

Maar de Kath. Kerk organiseert begrijpelijkerwijze geen revolutie en het katholieke volk is te weinig tot eigen zelfstandig optreden en tot een georganiseerd voorgaan geschoold geworden. Men bouwde vlijtig kerken en scholen, maar vergat daarnaast voor een machtige katholieke pers en een krachtig vereenigingsleven te zorgen. Zoo hadden de vijanden der Kerk het al bijzonder gemakkelijk. Zoo gelukte het aan de heffe der Mexicaansche samenleving, aan een handjevol politieke avonturiers en arbeidsschuwe arbeidersleiders die nauwelijks drie procent der bevolking achter zich hebben, een volk van vijftien millioen katholieken op bolshewistische wijze te regeeren, geheel naar Russisch model.

—Een der beschuldigingen, die men tegen de Kerk in Mexico heeft naar voren gebracht, betreft de afkeerigheid van alle ontwikkeling der Mexicaansche geestelijkheid. Daartegenover staat vast, dat wat er nu nog aan ontwikkeling en civilisatie in Mexico voorhanden is, uitsluitend van de geestelijkheid stamt, door wie ook het geheele onderwijswezen in het leven geroepen werd. Voor kort nog verklaarde Coolidge, de president der Vereenigde Sttaten, in een openbare redevoering, dat de eerste Universiteit op den bodem der Nieuwe Wereld de katholieke Universiteit van Mexico geweest is, die door de Jezuïten in 1833 gesticht werd, maar door de regeering geconfiskeerd en vernietigd is. Wanneer trots de bemoeiingen der Kerk heden nog 80 pCt. der bevolking uit analphabeten bestaat, dan is dat enkel en alleen de schuld der revolutionnaire regeeringen, die nu reeds een eeuw lang absoluut niets voor het onderwijs deden, maar ook nog alles in het werk gesteld hebben om het land van zijn beste scholen en van zijn beste leerkrachten te berooven. Juist de regeering van Calles toont zich in hoogsten graad jegens alle cultuur afkeerig, wijl ze door haar geweldmaatregelen tegen de Kerk en tegen de katholieke scholen ook nog het laatste restje van volksontwikkeling en onderwijswezen uit louter partijfanatisme vernietigt.

De Marteldood van den Bisschop van Huejutla-Mexico

Bisschop Zarate van Huejutla in de gevangenis van Vera Cruz „dood gevonden!"

Een treurig bericht, in dubbele beteekenis. Vooreerst wijl bisschop Zarate een der markantste persoonlijkheden van het Mexicaansche Episcopaat was, een man van buitengewonen moed, dien de Jacobijnenregeering den 16den Mei als een misdadiger in de gevangenis liet werpen, want hij zou „oproer", gemaakt hebben en de „wet overtreden" hebben met de publicatie van een herderlijken brief.

Deze herderlijke brief, die destijds in duizenden vlugschriften in geheime drukkerijen gedrukt werd, droeg 't opschrift: Leve Koning Christus. „Wij vreezen niet de gevangenissen en de moorddadige geweren", schreef bisschop Zarate, wij vreezen slechts het oordeel Gods. Wij verwerpen, verafschuwen en veroordeelen alle aanvallen, die door de Mexic. regeering tegen Hem begaan zijn.... De president moge weten, dat in dit land een man leeft, die met Gods genade den moed heeft om, wanneer noodzakelijk, het martelaarschap te lijden voor de zaak van Christus en de Kerk. Slechts een genade vraag ik van het Jacobijnendom, indien het Jacobijnendom nog genade kent, dat men mij niet verraderlijk vermoordt".

Heeft de bisschop van Zarate vooruit gevoeld, dat men hem op een goeden dag in de gevangenis van Vera Cruz dood zou vinden? Onder welke uitdrukking heeft de Calles-regeering dezen priestermoord dan trachten te verdoezelen?

Ongetwijfeld heeft de bisschop de strijdmethoden der Calles-regeering gekend, en geweten dat zij voor geen middel zou terugschrikken om zich van een manmoedig tegenstander te ontdoen.

Thans is hij den marteldood gestorven voor zijn Kerk, zijn land en zijn volk.

Calles en de Vrijmetselarij.

Nu de oogen van allen, die in kerkelijke aangelegenheden belang stellen, op Mexico gericht zijn, waar de vrijmetselaar Plutarco Elias Calles bolschewisme pleegt, acht de „Msb." het niet zonder belang te zien hoe energiek en nauwkeurig deze kerkvervolging de besluiten van het generaalconvent der Latijnsch-Amerikaansche vrijmetselarij — in 1906 te Buenos Aires gehouden — nakomt en zoekt door te voeren.

Ziehier de betrokken besluiten:

Art. 5. De Latijnsch-Amerikaansche Vrijmetselarij zal door alle in haar macht staande middelen de klerikale propaganda alsook de oprichting en ontwikkeling van godsdienstige genootschappen bestrijden en in verband daarmede trachten hun verdrijving uit het land te verzekeren. Tot dit doel zullen:

a. vrijmetselaars hunne kinderen niet laten opvoeden in colleges, die door religieuse lichamen bestuurd worden;

b. de vrijmetselaars hun vrouwen zien over te halen en hun kinderen verbieden te biechten;

c. vrijmetselaars op geen enkele wijze tot het onderhoud van religieuse instituten of kerken bijdragen.

Art. 6. De vrijmetselaars zullen trachten leden voor politieke partijen aan te werven, die de vrijmetselaarsidealen vertegenwoordigen en die in hun geest stemmen voor:

scheiding van Kerk en Staat, verdrijving der religieuse genootschappen, burgerlijk huwelijk en echtscheiding, zuiver wereldsche opvoeding, verpleging door leeken in de hospitalen, afschaffing van de aalmoezeniers in het leger en van klerikale wetten.

Art. 10. De vrijmetselaar zal de terugroeping van den regeeringsvertegenwoordiger bij het Vaticaan zien te bewerken en het Pausdom niet als internationale macht erkennen.

De hooge raad der vrijmetselarij van den Schotschen ritus, die gemeenlijk als de niet-politieke geldt, heeft dan ook reeds de groote verdiensten van „broeder" Calles met de eere-medaille van de loge beloond!

APOSTOLATUS MARIS

„Apostolaat der Zee". De boekenkisten kunnen aangevraagd worden aan het Apostolaat der Zee, mits er iemand als beheerder der kisten wil optreden.